

AHMET HAMDİ TANPINAR'IN "ERZURUMLU TAHSİN" ADLI HİKÂYESİNDEKİ ÇEKİM EDAT GRUBUNUN İNCELENMESİ

Rehab Ahmed Sayed AHMED¹

MAKALE BİLGİSİ	ÖZ
<p>Gönderim Tarihi : 16.02.2024 Kabul Tarihi : 08.05.2024 E-Yayın Tarihi : 15.06.2024</p>	<p>Söz dizimi, bir dilde cümlelerin oluşumunu genel olarak inceleyen bir alandır. Kelimeler ve kelime grupları, bir araya gelerek cümleleri oluşturur. Cümleyi anlamak, kelime gruplarını tanımak olmadan mümkün değildir. Bu nedenle, kelime grupları, söz diziminin incelenen alanına dahil olur. Türkçenin yapısını ve işleyiş mantığını anlayabilmek için kelime gruplarını ve özelliklerini bilmek önemlidir. Bu bağlamda, edebi bir metinde kelime gruplarının doğru bir şekilde kullanımı büyük bir öneme sahiptir. Kelime grupları üzerine yapılan bu tür çalışmalar, Türkçenin daha etkili bir şekilde kullanılmasına ve gelişmesine katkıda bulunmuştur.</p>
<p>Anahtar Kelimeler: Edat Edat Grubu Erzurumlu Tahsin Kelime Kelime Grubu</p>	<p>Bu çalışmada, Türkçenin en güçlü yazarlarından biri olarak kabul edilen Ahmet Hamdi Tanpınar'ın hikâyesi üzerinden yapılan edat grubu incelemesi, Türkçenin kullanım zenginliğine dair önemli veriler sunmuştur. Ayrıca, belirlenmiş edat grupları, Tanpınar'ın üslubunun daha iyi anlaşılmasına katkı sağlamıştır.</p>
<p>İNCELEME MAKALESİ</p>	<p>Bu çalışmada Ahmet Hamdi Tanpınar'ın "Erzurumlu Tahsin" hikâyesinde yer alan edat grupları tespit edilmesi hedeflenmiştir. Çalışmamızda giriş bölümünden sonra iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde edat grubu ve özellikleri açıklanmıştır. İkinci bölümde ise edat grupları yapıları yönünden incelenmiştir. Ayrıca, hikâyede yer alan örneklerle edat gruplarının çeşitli kullanımlarını göstermiştir. Çalışma kapsamında edat gruplarıyla ilgili teorik hususunda Türkiye Türkçesinin söz dizimi üzerine Prof. Dr. Leylâ Karahan'ın "Türkçede Söz Dizimi" adlı kitabı ile Abdurrahman Özkan, Mustafa Toker ve Ufuk Deniz Aşçı'nın "Türkiye Türkçesi Söz Dizimi" adlı kitabı gibi kaynaklardan yararlanılmıştır. Çalışmanın sonunda "Erzurumlu Tahsin" hikâyesinde toplam 167 edat grubu tespit edilmiştir.</p>

Kaynakça Gösterimi: Ahmed, R. A. S. (2024). Ahmet hamdi tanpınar'ın "erzurumlu tahsin" adlı hikâyesindeki çekim edat grubunun incelenmesi. *Journal of Turkish Academic Novelty*, 1 (1), 62-73.

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, e-posta: rehabahmed.2020@yahoo.com

THE EXAMINATION OF INFLECTION PREPOSITION GROUP IN AHMET HAMDİ TANPINAR'S STORY "ERZURUMLU TAHSİN"

 0009-0000-5408-8683

ARTICLE INFO	ABSTRACT
<p>Received : 16.02.2024 Accepted : 08.05.2024 Online Published : 15.06.2024</p>	<p>Syntax is the general study of the formation of sentences in a language. Words and word groups come together to form sentences. Understanding a sentence is not possible without recognizing word groups. Therefore, word groups are included in the field of syntax. It is important to know word groups and their properties to understand the structure and functioning logic of Turkish. In this context, the correct use of word groups in a literary text is of great importance. Such studies on word groups have contributed to the more effective use and development of Turkish.</p>
<p>Keywords: Preposition Preposition Group Erzurumlu Tahsin Word Word Group</p>	<p>In this study, the prepositional phrase analysis on the story of Ahmet Hamdi Tanpınar, who is considered one of the most powerful writers of Turkish, has provided important data on the richness of Turkish usage. Moreover, the preposition groups identified have contributed to a better understanding of Tanpınar's style.</p>
<p>REVIEW ARTICLE</p>	<p>In this study, it is aimed to identify the preposition groups in Ahmet Hamdi Tanpınar's story "Erzurumlu Tahsin". Our study consists of two parts after the introduction. In the first part, preposition groups and their features are explained. In the second part, preposition groups are analyzed in terms of their construction. In addition, the examples in the story show various uses of preposition groups. Within the scope of the study, sources such as Prof. Dr. Leylâ Karahan's book titled "Türkçede Söz Dizimi" and Abdurrahman Özkan, Mustafa Toker and Ufuk Deniz Aşçı's book titled "Türkiye Türkçesi Söz Dizimi" on the syntax of Turkey Turkish on the theoretical issue of preposition groups were used. At the end of the study, a total of 167 preposition groups were identified in the story "Erzurumlu Tahsin".</p>

Citation Information: Ahmed, R. A. S. (2024). The examination of inflection preposition group in ahmet hamdi tanpınar's story "erzurumlu tahsin". *Journal of Turkish Academic Novelty*, 1 (1), 62-73.

GİRİŞ

Dil, insanların karşılıklı anlaşmasını kolaylaştıran doğal bir araçtır. İletişimde etkin olmak için dilin doğru bir şekilde kullanılması oldukça çok önemlidir. Bu iletişim sürecinde, kelime kullanımının yanı sıra kelime grupları da önemli bir rol oynamaktadır. İfadeyi güçlendirmek ve anlatımı daha etkileyici kılmak için kelime gruplarına duyulan ihtiyaç kaçınılmazdır.

Bir dili oluşturan temel öğeler kelimeler, kelime grupları ve cümlelerdir. Dillerdeki kelime sayıları sınırlıdır. Ancak kelime grupları ve cümleler sınırsızdır. Bir dilin zenginliği ve güzelliği o dilin kullanıcılarının farklı kombinasyonlarda kelimeleri bir araya getirebilme yetenekleriyle doğrudan bağlantılıdır.

Bu çalışmada Türkçenin en güçlü yazarlarından birinin hikâyesinden hareketle yapılan edat grubu incelemesiyle Türkçenin kullanım zenginliğine önemli veriler sunulacaktır. Ayrıca tespit edilecek edat grupları, Ahmet Hamdi Tanpınar'ın üslubunun ortaya konmasına yardımcı olacaktır.

Dil sistemi içinde bulunan unsurlar arasındaki ilişkileri kurma görevini üstlenen unsurlardan biri de edatlardır. Kelimeler arasında bağlantı kuran sözcüklere “edat” denir. Edatlar, bir kelimenin ardından gelir ve bu kelime ile diğer kelimeler arasında ilişki kurar.

Edatlar, anlam bakımından isim veya isim soylu kelimelerle sıkı sıkıya bağlı içinde bulunan, gramatik yapı üzerinde etkili olan ve bağlandıkları kelimelerle cümlenin diğer unsurları arasında çeşitli anlam ilişkileri kuran işlevsel sözcüklerdir. Bu tür sözcükler arasında “için”, “ile”, “gibi”, “kadar”, “göre”, “doğru”, “başka”, “dolay”, “beri”, “ötürü”, “öte”, “yana”, “itibaren”, “nazaran” gibi edatlar yer almaktadır. Edatlar, yalnız başlarına anlam taşımayan yapılardır ve genellikle cümledeki diğer öğelerle olan ilişkileri düzenlerler (Korkmaz, 2019, s. 895).

Edatlar, cümle içinde kurdukları anlam ilişkileriyle geçici karakter taşır. Bu ilişkiler, benzerlik, beraberlik, başkalık, miktar, sebep, vasıta, zaman, mekân, yön gösterme gibi çeşitli kategorilerde gerçekleşebilir (Korkmaz, 2019, s. 895).

1. Edat Grubu

İlgili konuda araştırmacılar tarafından yapılan tanıma göre, “bir isim unsuru ile bir son çekim edatının meydana getirdiği kelime grubudur” (Ergin, 2013, s. 392); “bir isim unsuru ile bir çekim edatından meydana gelen kelime grubudur” (Karahan, 2020, s. 62); “bir edat ve bu edattan önce gelen isim ögesinden oluşan kelime grubuna edat grubu denir. Grup, adını bünyesinde bulunan edattan almaktadır” (Böler, 2019, s. 111); “bir isim unsuru ile bir edattan (çekim edatından) meydana gelen kelime grubuna edat grubu adı verilir” (Özkan ve ark., 2020, s. 95).

Leyla Karahan, *Türkçede Söz Dizimi* adlı kitabında edat grubunu açıkladıktan sonra, bu yapıyı “**isim unsuru + çekim edatı = edat grubu**” şeklinde ifade ederek şu örnekleri vermiştir:

- yaşadığım + gibi = yaşadığım gibi
- çocuklar + için = çocuklar için (Karahan, 2020, s. 62).

1.1. Edat Grubunun Özellikleri

İsim unsuru önce, edat sonra gelir. İsim unsuru, bir kelime grubunun ana unsurdur. Edat gruplarında, diğer kelime gruplarından farklı olarak, asıl unsur başlangıçta bulunur. Bu grubun oluşmasında ile, için, gibi, kadar, rağmen, karşı, doğru, dolay, göre vb. edatlar kullanılır (Özkan ve ark., 2020, s. 95).

- **Halil'e göre** Gizem daha çalışkan bir öğrenci (Hengirmen, 2015, s. 170).
- **Şimdiye kadar** neredeydin be güzelliim? (Ak, 2006, s. 31)
- **Hastalıktan dolayı** o gün en çok sevdiği şeyi yapamamıştı (Ak, 2006, s. 31).
- Kalabalık, **gürültülü telaşına rağmen**, derhal açıldı (Özkan ve ark., 2020, s. 95).

- Bu kızcağız da **kendisi gibi** Sofya'da okumuştur (Özkan ve ark., 2020, s. 95).
- **Sağlığımız için** dengeli beslenmeliyiz (Hengirmen, 2015, s. 168).

İsim unsuru ekli veya eksiz olabilir: bana göre, bundan dolayı, işe göre, gitmesinden ötürü, eve doğru, bizim ile, taş ile, senin için, gitmek için vb (Özkan ve ark., 2020, s. 95).

“Onun gibisi, onun gibiler, onun kadarı” örneklerinde görüldüğü üzere, edat unsurları isim çekim eki alan edat gruplarını ifade eder ve bu gruplar cümle içinde isim olarak kullanılır” (Karahana, 2020, s. 63).

- Fakat ben, **bu kadarından** da memnundum.

Edatlar genellikle tek bir kelime olarak kullanılırken, isim unsurları tek bir kelime olabileceği gibi bir kelime grubu da olabilir (Özkan ve ark., 2020, s. 95).

- **Her şey rağmen** Köye **muzaffer bir kumandan gibi** döndüm (Ali, 2021, s. 13).
- **Çamur gibi** adamdır! (Ali, 2021, s. 34)
- İki arkadaş **Yıldızeli'nden Sivas'a gitmek için** şosenin kenarında otomobil bekliyorduk (Ali, 2021, s. 50).
- Ev sahibi **gece yarısına doğru** geldi (Ali, 2021, s. 90).

Bu grupta isim unsuru, bir cümledir (Karahana, 2020, s. 64).

- “**Az değil ama, o da vazifem değil mi?**” diye cevap verdim (Ali, 2021, s. 9)
- “**E... Bu ne kadar sürecek ya? Bizde hal kaldı mı ya?**” diye mırıldandı (Ali, 2021, s. 20).

İsim unsuru zarf-fiil veya zarf-fiil grubu olan edat grupları da vardır (Karahana, 2020, s. 64).

- **Köden ayrılalı / beri** onunla görüşmedim (Özkan ve ark., 2020, s. 96).

Edat grupları, cümle ve kelime grupları içinde sıfat ve zarf görevi üstlenebilir. Ayrıca, isim olarak yüklem görevinde de kullanılabilirler (Özkan ve ark., 2020, s. 97).

- **Onu sevdiği için** gitti. (zarf)
- **Onun gibi** bir adam göremedim. (sıfat)
- Dışarı çıkarken Yeni Dünya'nın da, Deli Emine'nin de bacakları, hatta bütün vücutları **titriyor gibiydi** (isim) (Ali, 2021, s. 85).

Grubun vurgusu, isim unsuru üzerindedir (Karahana, 2020, s. 65).

- Ateş **gibi** çocuk (Korkmaz, 2019, s. 895).
- Onu dünden **beri** arıyorlar (Korkmaz, 2019, s. 895).
- İstanbul'a uçak **ile** gitti (Korkmaz, 2019, s. 895).

2. “Erzurumlu Tahsin” adlı hikâyesindeki edat grupları şunlardır:

2.1. “için” İle Kurulan Edat Grupları

Tanınamazlığa geldiği için (s. 85, str.12)

Bari ananın hatırı için (s. 86, str. 21)

Bir iki saat için (s. 87, str. 4)

Yapılacak hiçbir şey olmadığını anladıkları için (s. 87, str. 7-8)

Onun için (s. 88, str. 6)

Onu unutmaya başladığı için (s. 88, str. 13-14)

Bir kahve için! (s. 89, str. 17)

İnsanoğlu için (s. 90, str. 10)

Onu başından düşman olarak aldığımız için (s. 90, str. 10-11)

Onun için (s. 90, str. 18)

Beklenilmeyen şeylerin getirdiği değişiklik bir gece için (s. 91, str. 21-22)

İnsan kafası için (s. 91, str. 31)

Bütün bu zavallılar için (s. 91, str. 32)

Bu toprağı kendilerinin yapmak için (s. 93, str. 6)

Dört duvar arasına girmek için (s. 93, str. 16-17)

Birkaç sene için (s. 95, str. 9)

Onun için (s. 95, str. 33)

Bu gece için (s. 96, str. 9)

Sizin için (s. 97, str. 8)

Bu kahveden ayrılmadığı için (s. 99, str.17-18)

2.2. “kadar” İle Kurulan Edat Grupları

Bizzat kendisinden istemeğe kadar (s. 87, str. 28)

O kadar (s. 89, str. 10)

Kars’a kadar (s. 90, str. 5)

O zamana kadar (s. 90, str. 6)

Ne dereceye kadar (s. 90, str. 6-7)

O zamana kadar (s. 93, str. 26)

Belki şimdiye kadar (s. 94, str. 1)

Tanınmayacak kadar (s. 94, str. 22-23)

Buraya kadar (s. 95, str. 11)

Sırtlarına ve hatta başlarına kadar (s. 95, str. 20)

Öyle zannedildiği kadar (s. 96, str. 29)

2.3. “gibi” İle Kurulan Edat Grupları

“Kirli ve pis onun için yok gibi” (s. 88, str. 6-7)

Bu acayip adamı herkes gibi (s. 88, str. 11)

Olduğum yerden büyülenmiş gibi (s. 88, str. 25-26)

O geceki çocukça korkumuzu hatırlamaktan utaniyor gibi (s. 89, str. 29)

Kozmografyanın bize öğrettiği çiy hakikatiere kızar gibi (s. 91, str. 3-4)

Solgun bir kandil gibi (s. 91, str. 10)

Bir şifa gibi (s. 91, str. 29)

Rakkas gibi (s. 92, str. 14)

Sanki gecenin bu yalnızlığını ölçmek ister gibi (s. 92, str. 29-30)

Onu bir dönüş gibi (s. 94, str. 34)

Tıpkı bir yokuştan yuvarlanan taş gibi (s. 95, str. 13-14)

Tepelerinin üstünde bir küçük kasırga gibi (s. 95, str. 21-22)

Bir rüya gibi (s. 96, str. 21-22)

Tabiatı takdir ederken ondan bir parça gibi (s. 96, str. 25)

Söze yarım kalmış bir bahsi tamamlar gibi (s. 96, str. 31-32)

Bataklığı dolduran kurbağalar gibi (s. 96, str. 33)

Benim gibi (s. 97, str. 29)

Yarı karanlıkta ateş gibi (s. 98, str. 1-2)

Çok geniş bir kalabalığa söylüyormuş gibi (s. 98, str. 4-5)

Oyunu olduğu gibi (s. 98, str. 5-6)

Sırtında bit gibi (s. 98, str. 10)

2.4. “göre” İle Kurulan Edat Grupları

Her iki duvardan kendi yükseklik nisbetlerine göre (s. 90, str. 33)

2.5. “sonra” İle Kurulan Edat Grupları

İyileştikten sonra (s. 85, str. 7)

Bugünden sonra (s. 87, str. 1)

Üç dört gün sonra (s. 87, str. 6)

Gündelik hayatı bu suretle istikrar bulduktan sonra (s. 87, str. 11)

Bizi dervişçesine selamladıktan sonra (s. 89, str. 4-5)

Bu geceden sonra (s. 89, str. 26)

Beş dakika sonra (s. 90, str. 23)

Bu kadar yumuşak olduktan sonra (s. 97, str. 26)

2.6. “bile” İle Kurulan Edat Grupları

Anası oğlunu evlendirmeğe bile (s. 86, str. 13-14)

Kulak bile (s. 89, str. 17)

Hatta aramızda bahsi bile (s. 89, str. 27)

Şu ânda bile (s. 91, str. 7)

Uykusuz olsa bile (s. 92, str. 3-4)

Hatta bir nevi rahatsızlık bile (s. 96, str. 18-19)

2.7. “üzere” İle Kurulan Edat Grupları

Ben de dahil olmak üzere (s. 89, str. 27-28)

2.8. “ile” İle Kurulan Edat Grupları

Bir gün döner ihtimaliyle (s. 86, str. 1-2)

- “olur olur”la (s. 86, str. 14)
Bu suretle (s. 87, str. 11)
Daha hissî ve beşerî bir izahla (s. 87, str. 23-24)
Düşündürücü cevaplarla (s. 87, str. 29-30)
Kendisiyle (s. 87, str. 30)
Mükâlemeyi karşısındaki davet etmemesi şartıyla (s. 87, str. 32)
Rastlarım ümidiyle (s. 88, str. 12)
Şiddetle (s. 88, str. 19)
Rüzgarla, karla (s. 88, str. 20)
Geniş alını ile (s. 88, str. 31)
Bir sırıla (s. 88, str. 32)
Sade güzelliği ile (s. 88-89, str. 33-1)
Bu garip adamla (s. 89, str. 30-31)
Tahsin Efendi ile (s. 90, str. 3)
Solgun ve dost yüzüyle (s. 90, str. 29)
Her iki duvardan kendi yükseklik nisbetlerine göre uzakta durmak şartıyla (s. 90-91, str. 33-1)
Daha ihtiyatlı bir yürüyüşle (s. 91, str. 14)
Çok acayip bir kıyafetle (s. 91, str. 15)
Don ve gömleği ile (s. 91, str. 16)
Bu zalim gözün aynı çiy parıltı ile (s. 91-92, str. 33-1)
Alçak sesle (s. 92, str. 20)
Bu insan kalabalığına bu saatte getirdiği sükûnetle (s. 92, str. 28)
Hazin ve alışkan edasıyla (s. 92, str. 30-31)
Karısıyla, çocuğuyla ve ihtiyarlarıyla (s. 93, str. 9)
Aynı sakin gülüşle (s. 93, str.12)
Çok insiyakî bir korku ile (s. 93, str. 23)
O kadar katıyiyetle (s. 93, str. 24)
Bu kadar kuvvetle (s. 93, str. 27)
Sakin ve aynı gülümseyen yüzle (s. 93, str. 31)
İnsanlara basmak vehmiyle (s. 94, str.12-13)
Mahsus hülya ve ölüm şiiriyle (s. 94, str. 20)
Tabiatla kolay kolay barışamazdım (s. 94, str. 26)
Tüylere ürpertici manzarasıyla (s. 94, str. 30)
Bu korkuyla (s. 95, str. 32)
Günün her saatinde onlardan biriyle (s. 95, str. 21-22)

- Her zamanki yerlerinde bulmak ihtimaliyle (s. 95, str. 25)
- Serbest kalan sol eliyle (s. 96, str. 14)
- Daha tatlı bir sesle (s. 96, str. 28)
- Hiç umulmaz bir çeviklikle (s. 97, str. 5-6)
- Alaylı bir homurtu ile (s. 97, str. 10)
- Düşman bir sesle (s. 97, str.14)
- Yapma bir anne şefkatiyle (s. 97, str. 17)
- Mütearrız bir hareketle (s. 97, str. 20)
- Büyük bir ima kasdıyla (s. 97, str. 31)
- Bütün insanlıkla (s. 98, str. 4)
- Bir el işaretiyle (s. 98, str. 16)
- O kadar emniyetle (s. 98, str. 20)
- Yarım bir işaretle (s. 98, str. 27)
- Eliyle** etrafı gösterirken, **ayağıyla** otları eziyordu (s. 98, str. 31)
- Gayet yavaş bir sesle (s. 99, str. 5)
- Bu uğursuz kuşla (s. 99, str. 9)
- Şaşılacak bir sükûnetle (s. 99, str. 11-12)
- Aynı çeviklikle (s. 99, str. 22)
- 2. 9. “rağmen” İle Kurulan Edat Grupları**
- Uykusuzluğuma rağmen (s. 91, str. 20-21)
- Bütün korkularımıza rağmen (s. 94, str. 34)
- 2. 10. “diye” İle Kurulan Edat Grupları**
- “Tahsin’dir!” diye (s. 86, str. 4)
- Acaba nereye gitti? diye (s. 86, str. 30)
- “Her yer birdir, insanlık hep aynıdır.” diye (s. 88, str. 8-9)
- Şu ateşi ver bakalım, diye (s. 96, str. 6)
- Merhaba! diye (s. 96, str. 12)
- Ne güzel gece, değil mi? diye (s. 96, str. 21)
- Şöyle bir efendice oturalım, diye (s. 97, str. 13)
- Belki de ölürsün, değil mi? diye (s. 97, str.17)
- Vah yavrucuğum, vah! Neredeyse ağlayacak diye (s. 97, str. 25)
- 2. 11. “doğru” İle Kurulan Edat Grupları**
- İkindiye doğru (s. 87, str. 5)
- 2. 12. “beri” İle Kurulan Edat Grupları**
- Andan beri (s. 92, str. 25)

İnsanlığın talihsizliği üzerinde deminden beri (s. 95, str. 30)

2. 13. “evvel” İle Kurulan Edat Grupları

Asırlarca evvel (s. 93, str. 6)

2. 14. “karşı” İle Kurulan Edat Grupları

Hayatın iradesine ve kanunlarına karşı (s. 95, str. 32)

2. 15. “başka” İle Kurulan Edat Grupları

Ölümün şerefine yazılmış bir kasideden başka (s. 98, str. 17-18)

2. 16. “dahi” İle Kurulan Edat Grupları

Bir iki küçük memuriyette dahi (s. 85, str. 5-6)

2. 17. “yüzünden” İle Kurulan Edat Grupları

Bir sevgilinin acısı yüzünden (s. 87, str. 24)

Erzurumlu Tahsin hikâyesinde incelenen 17 edat grubu ve kullanım sıklıkları tablo hâlinde şöyle gösterilebilir:

Edat Grubu Türü	Edat Grubunun Sayısı	Toplam Edat Grubunun Oranı %
“ile” İle Kurulan Edat Grupları	65	38.92
“gibi” İle Kurulan Edat Grupları	29	17.36
“için” İle Kurulan Edat Grupları	23	13.77
“kadar” İle Kurulan Edat Grupları	11	06.60
“diye” İle Kurulan Edat Grupları	11	06.58
“sonra” İle Kurulan Edat Grupları	8	04.79
“bile” İle Kurulan Edat Grupları	6	03.60
“rağmen” İle Kurulan Edat Grupları	2	01.19
“doğru” İle Kurulan Edat Grupları	2	01.19
“beri” İle Kurulan Edat Grupları	2	01.19
“karşı” İle Kurulan Edat Grupları	2	01.19
“göre” İle Kurulan Edat Grupları	1	0.60
“üzere” İle Kurulan Edat Grupları	1	0.60
“evvel” İle Kurulan Edat Grupları	1	0.60
“başka” İle Kurulan Edat Grupları	1	0.60
“dahi” İle Kurulan Edat Grupları	1	0.60
“yüzünden” İle Kurulan Edat Grupları	1	0.60
TOPLAM	167	100

SONUÇ

Edat grupları, söz dizimi içinde isim, sıfat ve zarf görevlerini üstlenebilirler. “Erzurumlu Tahsin” hikâyesinde, kelime gruplarının kullanım sıklığı içinde edat grupları yoğun bir şekilde kullanılmaktadır.

Edat grubunun kavramı ve özellikleri belirlendikten sonra “Erzurumlu Tahsin” hikâyesinde yer alan edat gruplarının gösterimine geçildi.

Ahmet Hamdi Tanpınar'ın “Erzurumlu Tahsin” hikâyesinde kullanılan edat grupları, sayfa ve satır numaraları gözetilerek belirlenmiştir. Ardından, bu edat grupları yapıları açısından detaylı bir incelemeye tabi tutulmuştur.

Yazar, edatlara geniş bir yer ayırmıştır ve aynı cümlede birden fazla edatı bir arada kullanmaktan çekinmemiştir. Örnek olarak:

- Diyebilirim ki, **ben de dahil olmak üzere** hemen hepimiz, **o geceki çocukça korkumuzu hatırlamaktan utanıyor gibiydik.** (s. 89, str. 27-28, 29)
- **Eliyle** etrafı gösterirken, **ayağıyla** otları eziyordu. (s. 98, str.31)

Bu çalışmada başka araştırmalarda ele alındığı bazı örneklerden bahsedilmemiştir. Buna rağmen çalışma, “Erzurumlu Tahsin” hikâyesindeki çekim edat grubunun sayısına ve türlerine ilişkin çok sayıda örnek sunmuştur. Yapılan analiz sonucunda, “Erzurumlu Tahsin” hikâyesinde toplamda 167 edat grubu tespit edilmiştir. Edat gruplarının içinde en sık kullanılanı ise “ile” edatıdır. Bu durum, Türkçedeki edat gruplarının kullanım çeşitliliği ve anlatıma katkısının öne çıkarılmasına yönelik bir çaba olarak değerlendirilebilir.

Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı

Yapmış olduğum bu çalışmada sunmuş olduğum veri ve analizleri, elde ettiğim bilgileri, belgeleri ahlaki kurallar ve akademiye uygun kurallar çerçevesinde elde ettiğimi bildiririm. Yine elde ettiğim tüm bilgileri, dokümanları ve neticeleri bilimsel kaynaklardan etik kurallarına uyarak yararlandığımı bildiririm. Yaptığım çalışmamda faydalandığım tüm eserlerin uygun atıflarda bulunarak kaynak gösterimi yaptığımı ve kullandığım verilerde bir farklılık oluşturmadığımı, çalışmamın özgünlük yönünden uygunluğunu bildiririm. Aksi bir hal ortaya çıktığında aleyhime oluşacak her türlü hak kayıplarını kabul ettiğimi açıklarım.

Yazarların Makaleye Katkı Oranları

Bu çalışma sadece bir yazar tarafından hazırlanmıştır.

Etik Kurul İzni

Bu makalede etik kurul iznine gerek yoktur. Etik kurul kararı gerekmediğine ilişkin ıslak imzalı onam formu sistem üzerindeki makale süreci dosyalarında yer almaktadır.

Çıkar Beyanı

Bu çalışmanın hazırlanmasında çıkar çatışması yaşanacak herhangi bir durum bulunmamaktadır.

KAYNAKÇA

- Ak, Ç. (2006). *Türk Dili*. (2.baskı). Nobel Yayın Dağıtım.
- Ali, S. (2021). *Yeni Dünya*. (38.baskı). Yapı Kredi Yayınları.
- Böler, T. (2019). *Türkiye Türkçesi Söz Dizimi*. (1.baskı). Kesit Yayınları.
- Ergin, M. (2013). *Türk Dil Bilgisi*. Bayrak yayım.
- Hengirmen, M. (2015) *Türkçe Dilbilgisi*. (22.baskı). Engin Yayınevi.
- Karahan, L. (2020). *Türkçede Söz Dizimi*. (27.baskı). Akçağ Yayınları.
- Korkmaz, Z. (2019). *Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi)*. Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Özkan, A., Toker, M. ve Aşçı, U. (2020). *Türkiye Türkçesi Söz Dizimi*. (6.baskı). Palet Yayınları.
- Tanpınar, A. (2019). *Hikâyeler*. (15.baskı). Dergâh Yayınları.

EXTENDED ABSTRACT

Language serves as a natural tool that facilitates mutual understanding between individuals. Proper use of language is crucial for effective communication. In addition to individual words, word combinations play an important role in enhancing expression and making communication and expressions more impactful.

Syntax is the general study of the formation of sentences in a language. Words and word groups come together to form sentences. Understanding a sentence is not possible without recognizing word groups. Therefore, word groups are included in the field of syntax. It is important to know word groups and their properties to understand the structure and functioning logic of Turkish. In this context, the correct use of word groups in a literary text is of great importance. Such studies on word groups have contributed to the more effective use and development of Turkish.

At the core of language elements are words, word groups, and among them, prepositions play a significant role. Prepositions are words that connect and establish relationships between words, often following a noun and creating various semantic connections among sentence elements. These relationships typically revolve around categories such as similarity, association, contrast, quantity, cause, means, time, place, and direction.

The structure of prepositional phrase groups allows for the noun element to be either an adverbial verb or an adverbial verb group. These groups can function as adjectives or adverbs within sentences and word groups, with emphasis often placed on the noun element.

When examining the characteristics of prepositional phrase groups, it becomes evident that the noun element precedes the preposition. These groups, unlike other word groups, feature the main element at the beginning, typically consisting of a noun followed by prepositions like "ile" (with), "için" (for), "gibi" (like), "kadar" (until), "diye" (to say), and others. The noun element may have affixes or be without them, as seen in phrases like "Bana göre" (according to me) and "Benim için" (for me).

This study examines the use of prepositional phrase groups in the short story "Erzurumlu Tahsin" by one of the most prominent Turkish writers, Ahmet Hamdi Tanpınar, and provides valuable insights with the aim of understanding the richness of the use of the Turkish language, and the role of prepositions in conveying meaning.

Our study consists of two parts after the introduction. In the first part, preposition groups and their features are explained. In the second part, preposition groups are analyzed in terms of their construction. In addition, the examples in the story show various uses of preposition groups.

Within the scope of the study, sources such as Prof. Dr. Leylâ Karahan's book titled "Türkçede Söz Dizimi" and Abdurrahman Özkan, Mustafa Toker and Ufuk Deniz Aşçı's book titled "Türkiye Türkçesi Söz Dizimi" on the syntax of Turkey Turkish on the theoretical issue of preposition groups were used.

The focus of this study lies in a detailed analysis of prepositional phrase groups within the "Erzurumlu Tahsin" short story. Prepositional phrase groups commonly consist of a noun element and a governing preposition, forming word groups that include various prepositions.

The preposition groups used in Ahmet Hamdi Tanpınar's story "Erzurumlu Tahsin" were determined by considering the page and line numbers. Then, these preposition groups were subjected to a detailed examination in terms of their construction. The author devotes a wide

space to prepositions and does not hesitate to use more than one preposition in the same sentence.

Ahmet Hamdi Tanpınar employs various preposition phrases in his story “Erzurumlu Tahsin.” Some of the prominent prepositions include: “için” (for), “kadar” (until), “gibi” (like), “göre” (according to), “sonra” (after), “bile” (even), “üzere” (upon), “ile” (with), “rağmen” (despite), “diye” (to say), “doğru” (toward), “beri” (since), “evvel” (before), “karşı” (against), “başka” (other), “dahi” (even), “yüzünden” (because of).

The analysis of preposition phrases in “Erzurumlu Tahsin” reveals a rich and varied use of these linguistic elements. The story includes a total of 167 preposition phrases, with “ile” being the most frequently used. We created a table in which we listed the number of each preposition groups, as well as the percentage of the preposition groups within the story “Erzurumlu Tahsin”, while not mentioning some examples that have been mentioned and discussed in other research.

This diversity showcases the intricate contributions of preposition phrases to the Turkish language, contributing to the depth and beauty of expression. The findings of this study provide valuable insights into the utilization of preposition phrases in the Turkish language, particularly within the literary context.

This study aims to shed light on the linguistic elements of a prominent Turkish author’s work, offering an analysis of a grammatical feature to showcase the diversity and richness of language usage.